

ΟΥΚΡΑΝΙΑ: «Το μήλο της Έριδος» Δύσεως και Ρωσίας

Η παρούσα κρίση στην Ουκρανία δεν προέρχεται από «παρθενογέννηση». Είναι η συνέχεια μιας παλιάς τακτικής των χωρών της κεντρικής Ευρώπης προσεγγίσεως με οποιονδήποτε τρόπο των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, προκειμένου να λύσουν το πρόβλημα ελλείψεως πρώτων υλών, ενέργειας, ειδών διατροφής, κυρίως σιτηρών, και φθηνών εργατικών χειρών. Ελλείψεις που άρχισαν να εμφανίζονται κυρίως μετά την απώλεια των αποικιών, με αποτέλεσμα η οικονομική δυσπραγία να μην αργήσει να χτυπήσει την πόρτα τους. Πρώτος διδάξας υπήρξε η ναζιστική Γερμανία με την κατάληψη της Ανατολικής Ευρώπης στον Β΄ ΠΠ.

Μετά τη διάλυση του συμφώνου της Βαρσοβίας η προσέγγιση των πρώην κομμουνιστικών χωρών της ανατολικής Ευρώπης από τα κράτη του σκληρού πυρήνα της Ευρώπης, έγινε με ειρηνικό τρόπο προτείνοντάς τους είσοδο στην ΕΕ και το ΝΑΤΟ. Μια προσέγγιση σχετικά εύκολη επειδή οι χώρες αυτές επιθυμούσαν να απαλλαχθούν το συντομότερο από την αγκαλιά της Ρωσικής αρκούδας. Η μόνη χώρα που αντέδρασε σε προθέσεις της Δύσεως, ήταν η Σερβία (ανεξαρτητοποίηση του Κόσσοβο) με αποτέλεσμα να υποστεί τις γνωστές συνέπειες με ανηλεή βομβαρδισμό από αεροσκάφη της Δύσεως, κατά παράβαση του διεθνούς δίκαιου. Οι επιθέσεις αυτές υποστηρίχθηκαν με χερσαίες επιχειρήσεις κυρίως από Κροάτες, παλιούς συμμάχους και ομοϊδεάτες ναζιστών Γερμανών του Β΄ ΠΠ.

Η προσέγγιση της Ουκρανίας, του σιτοβολώνα της Ευρώπης, για είσοδό της σε πρώτο στάδιο στην ΕΕ και αργότερα στο ΝΑΤΟ προσέκρουσε στην άρνηση του φιλορώσου προέδρου της Γιανούκοβιτς, μια και η Ρωσία δεν επιθυμεί να συνορεύει με χώρες ελεγχόμενες από τη Δύση για καθαρά στρατηγικούς λόγους. Αντίθετη θέση είχε η αντιπολίτευση που επιθυμούσε την είσοδο της Ουκρανίας στην ΕΕ με αποτέλεσμα την πρόκληση εκτεταμένων επεισοδίων στο Κίεβο από οργανωμένους νεοναζιστές (Δεξιός Τομέας), Εθνοφρουρά, ουνίτες ιερείς (υπόψη η Ουκρανία έχει το μεγαλύτερο αριθμό ουνιτών, δηλαδή ορθοδόξων χριστιανών που ακολουθούν το ανατολίτικο τυπικό αλλά αναγνωρίζουν τον Πάπα ως αρχηγό της εκκλησίας τους και όχι τον εκάστοτε Πατριάρχη) και άλλων ύποπτης προελεύσεως στοιχείων. Αποτέλεσμα της έκρυθμης καταστάσεως που ευρέθη η χώρα ήταν ο μιν πρόεδρος Γιανούκοβιτς να καταφύγει στη Ρωσία, προκειμένου να σώσει τη ζωή του, η δε φυλακισμένη για οικονομικές ατασθαλίες πρώην πρόεδρος Τιμοσένικο να απελευθερωθεί από τους διαδηλωτές και να προσχωρήσει άμεσα σε αυτούς. Τη διακυβέρνηση της χώρας ανέλαβε η αντιπολίτευση, παράνομα όπως ισχυρίζεται ο Γιανούκοβιτς, με προσωρινό πρωθυπουργό και πρόεδρο.

Η Δύση νόμιζε, όπως φαίνεται, ότι υποστηρίζοντας την αντιπολίτευση, μέθοδο που έχει εφαρμόσει και σε άλλες χώρες π.χ. Λιβύη, Συρία και αλλού, θα έλυνε το πρόβλημά της αλλά εδώ ισχύει η γνωστή φράση «λογάριάζαν χωρίς τον ξενοδόχο». Και αυτό γιατί η Ρωσία σήμερα δεν είναι η Ρωσία του Γιέλτσιν, μια χώρα στα πρόθυρα οικονομικής και κοινωνικής διάλυσης, που δε διέθετε ισχυρές διπλωματικές και στρατιωτικές δυνάμεις για να αντιδράσει στις εξελίξεις στη Σερβία του 1999 αλλά μια χώρα του Πούτιν με διεθνές κύρος και έτοιμη να παίξει σοβαρό ρόλο στο διεθνές γίγνεσθαι, λόγω των ισχυρών στρατιωτικών δυνάμεων και της ακμάζουσας οικονομίας της. Μια χώρα η οποία έχει δέσει κυριολεκτικά την Ευρώπη όχι με αλυσίδες αλλά με αγωγούς φυσικού αερίου και πετρελαίου.

Οι γρήγορες ενέργειες της προσαρτήσεως της Κριμαίας και η άμεση προώθηση από τον Πούτιν ισχυρών και επίλεκτων στρατιωτικών δυνάμεων στα σύνορα με την Ουκρανία μας δίνει το δικαίωμα να σκεφτούμε ότι ο πρώην πράκτορας της KGB και σημερινός πρόεδρος της Ρωσίας, είχε εγκαίρως διαπιστώσει τις προθέσεις της Δύσεως για είσοδο της Ουκρανίας στην ΕΕ και το NATO και είχε κάνει σχετικές προετοιμασίες τόσο στη χώρα του, όσο και στο εσωτερικό της Ουκρανίας, οργανώνοντας το φιλορωσικό, ομόθρησκο, ορθόδοξο πληθυσμό των ανατολικών επαρχιών, ο οποίος αντιδρώντας στις προθέσεις της κεντρικής εξουσίας, κατέλαβε δημόσια κτίρια και δημιούργησε οδοφράγματα στις εισόδους πολλών πόλεων με ένοπλους πολιτοφύλακες. Το 1/3 των Ουκρανών, περίπου 14,5 εκατ., ζουν ανατολικά του Δνείσπερου, στις επαρχίες Ντόνετσκ, Λουχάνσκ, Χάρκοβο, Μικολάιβ, Ζαποριζία. Τα εδάφη αυτά με το μεγάλο ρωσόφωνο και ορθόδοξο πληθυσμό είναι για τον Πούτιν το κρίσιμο ανάχωμα για να σταματήσει τη διείσδυση της ΕΕ και του NATO στα πρώην σοβιετικά εδάφη της Ρωσίας.

Σήμερα τα γεγονότα τρέχουν πολύ γρήγορα και είναι δύσκολο να προβλέψει κανείς την επόμενη μέρα. Εκείνο που μπορεί κανείς να πει είναι ότι ο Πούτιν σε καμία περίπτωση δε θα υποχωρήσει από το σχεδιασμό του, δηλαδή την παρεμπόδιση εισόδου Ουκρανίας και Μολδαβίας στην ΕΕ και το NATO, την αναγνώριση της Υπερδνειστερίας ως ανεξάρτητου κράτους και τον έλεγχο των ανατολικών ουκρανικών επαρχιών από τη Ρωσία. Οι ενδιάμεσες συμφωνίες μεταξύ ΗΠΑ, Ρωσίας, ΕΕ και Ουκρανίας εξευρέσεως ειρηνικής λύσεως, χωρίς αιματοχυσίες, ευνοούν τις προθέσεις της Ρωσίας ολοκλήρωσης του σχεδιασμού της. Και τούτο διότι, η Δύση από τη μια δεν έχει έτοιμο σχεδιασμό επεμβάσεως, αν χρειασθεί, και συσκέπτεται τι μέσα και πόσους άνδρες θα διαθέσει κάθε χώρα του NATO και από την άλλη φοβάται τις οικονομικές επιπτώσεις, λόγω των αναπτυσσόμενων οικονομικών δραστηριοτήτων της με τη Ρωσία. Υπόψη η Ουκρανία δεν είναι μέλος του NATO, ώστε να ζητήσει τη βοήθειά του, αν υποστεί επίθεση από άλλη χώρα.

Πρώτη η Γερμανία «αφού έβαλε το χεράκι της στην περιοχή» και έπειτα η Αγγλία εξέφρασαν κάποιες επιφυλάξεις για τη ρήξη με τη Ρωσία και κυρίως όταν ο ανώτατος Διοικητής του NATO στρατηγός Philip Breedlove δήλωσε: *"Σε τρεις μέρες η Ρωσία θα βρίσκεται στα πολωνικά σύνορα αν αποφασίσει να προελάσει προς δυτικά"* προκαλώντας συγχρόνως σοκ σε όσους πιστεύουν ότι μπορούν να επιβάλουν "κυρώσεις" στη Ρωσία.

Η Ρωσία προκειμένου να πετύχει τους στόχους της επιμένει ως πρώτο στάδιο στην Ομοσπονδοποίηση της Ουκρανίας χαλαρής σύνδεσης με το κέντρο και αυξημένες εξουσίες των φιλορωσικών ανατολικών επαρχιών. Στους δύο παρακάτω χάρτες απεικονίζονται:

α. Η κατανομή του πληθυσμού από άποψη γλώσσας και φιλορωσικής τοποθετήσεως.

β. Οι τελικές προθέσεις της Ρωσίας με δύο σχέδια. Η μπλέ γραμμή, που συμπίπτει με τον ποταμό Δνείσπερο, είναι σχέδιο που της εξασφαλίζει ένα καλό φυσικό εμπόδιο έναντι της Δύσεως και δημιουργεί ταυτόχρονα ένα ανάχωμα προστασίας, ενώ η μαύρη γραμμή εξασφαλίζει εδαφική συνέχεια με την Υπερδνειστερία και συγχρόνως αποκλείει την πρόσβαση της Ουκρανίας στη Μαύρη Θάλασσα, μιας θάλασσας την οποία η Ρωσία διεκδικεί για δική της χρήση.

Η Ουκρανία τελικά αποτελεί σήμερα το μήλο της Έριδος μεταξύ Δύσης και Ρωσίας και νικητής θα είναι ο καλύτερος, όπως έγραφε και το χρυσό μήλο της Έριδος «τη καλλίστη», στις πολιτικές, διπλωματικές και στρατιωτικές κινήσεις.

Υπτιος ε.α. Σπυρίδων Κουρκούμπας
Μέλος ΕΛ.Ι.Σ.Μ.Ε.

22/4/2014

